***I.** Kaymi Q**u**sq**u**. Q**u**sq**u**qa sumaq llaqtan.*

Tawantinsuy**u**qa hatunmi. Runa sim**i**qa sumaqmi. Mallk**i**qa q'**u**m**i**rmi. Chiwchikunaqa q'**ill**u**n. Q**u**sq**u**qa hatunmi. Q**u**sq**u**qa hatun llaqtan. Kaymi wasi. Chaykunan chakrakuna. Haqaymi **u**rq**u**. Kayqa hatun hanp'aran, chaykunaqa huch'uy tiyanakunan. Kay q**i**lqa taq**i**qa hatunmi.

Chayqa unun. Un**u**qa q'**u**ñin. Kayqa challwan. Kay challwaqa huch'uymi. Haqaykunaqa q**u**w**i**kunan. Q**u**w**i**kunaqa wiran. Chay q**i**lqanaqa huch'uymi. Wakin q**i**lqanaqa ch'unpin. Kay qhar**i**qa machun. Haqay warm**i**qa payan. Kay sipaskunaqa sumaqmi. Chay waynakunaqa tullun. Kay wiraq**u**chaqa qhapaqmi. Chay taytakunaqa wakchan. Paykunaqa wakchan.

***II.** Iman chay? Imakunan chaykuna? Pin chay? Pikunan paykuna? Imaynan paykuna?*

Iman chay? Kayqa t'antan. Imaynan chay t'anta? Kay t'antaqa huch'uymi. Kay huch'uy t'antaqa sumaqmi. Iman kay? Rumin chayqa. Imaynan kay rumi? Chay rum**i**qa hatunmi. Chay hatun rum**i**qa **u**q**i**n. Iman haqay? Haqayqa killan. Imakunan haqaykuna? Haqaykunaqa q**u**yllurkunan. Imakunan chaykuna? Kaykunaqa alq**u**kunan, michikunan, wallpakunan, uywakunan.

Iman kay llaqta? Kay llaqtaqa Q**u**sq**u**n. Imaynan kay llaqta? Kay llaqtaqa hatunmi. Imaynan chay wasi? Kay was**i**qa yuraqmi. Kay yuraq was**i**qa hatunmi. Kayqa rumi wasin. Imaynan hatun q**i**lqana? Hatun q**i**lqanaqa yanan. Imaynan chay t'ikakuna? Chaykunaqa q'**ill**u** pukan, kullin, sanin, ankhasmi.

Pin pay? Payqa Pedron. Imaynan pay? Payqa allinmi. Pedroqa allin runan. Payqa waynan. Pin chay warmi? Payqa Marían. Maríaqa payan, payqa millaymi. Iman pay? Payqa q**u**yan. Pin chay runa? Payqa Pachakut**i**qmi. Iman pay? Payqa inkan. Iman sutiyki? Sut**i**yqa Hwancha (Juancha).

***III.** Hatunchu Q**u**qsq**u**? Arí, hatunmi. Manan hatunchu.*

Punk**u**qa manan m**u**s**u**qchu, mawk'an. Kaykunaqa manan wallpakunachu, kaykunaqa k'ankakunan. Kay runaqa manan allinchu. Kay runaqa mana allinmi. Chay mankaqa manan ch'uyachu, chayqa kharkan. Manan haqayqa killachu, haqayqa intin. Apurimaq may**u**qa manan huch'uychu, hatunmi. Chay papaqa mana allinmi.

Q**u**lq**i**chu chay? Arí, chayqa q**u**lq**i**n. Manan, manan chayqa q**u**lq**i**chu, chayqa q**u**rin. P**i**sq**u**kunachu kaykuna? Arí, kaykunaqa p**i**sq**u**kunan. Manan, kaykunaqa challwakunan. Hatunchu kuntur? Arí, hatunmi. Manachu mallki chay? Manan mallkichu, chayqa t'ikan. Kay t'ika pukachu? Manan pukachu, q'**ill**u**n. Qharichu wawa? Manan, payqa warmin. Warmi wawan payqa. Haqaychu t'**u**q**u**? Arí, haqaymi t'**u**q**u**qa. Kaychu Inti k'ikllu? Arí, kaymi. Sumaqchu aqha? Arí, sumaqmi. Allinchu p'acha? Manan allinchu, thantan. Rumichu kay? Arí, kayqa rumin. Manachu hamawt'a Ricardo? Arí, payqa hamawt'an.

Kay michi yanachu, yuraqchu? Yuraqmi. Kay mich**i**qa yuraqmi. Unu q'**u**ñichu, chirichu? Un**u**qa chirin. Chay mama Luisachu, Maríachu? Luisan. Pedro chaychu, haqaychu? Pedroqa chaymi. Papachu, sarachu haqay? Saran, haqayqa saran. Kay llama **u**rq**u**chu, chinachu? Kay llamaqa **u**rq**u**n, manan chinachu. Alq**u**chu kay, imachu? Arí, kayqa alq**u**n. Michichu kay, manachu? Arí, kayqa michin.